

MOTOPLUS
POWERED BY MOTORRAD

SPECIALE
UITGAVE € 6,45

164
pagina's
toerplezier!

TOERSPECIAL
2011

MOTOPLUS
POWERED BY MOTORRAD

TOER- SPECIAL 2011

6 X BERGPASSEN TOP TIEN:

DE MOOIESTE MOTORPASSEN IN ZWITSERLAND, OOSTENRIJK,
DUITSLAND, FRANKRIJK, ITALIË EN DE PYRENEËN

**10 FRAAIE ROADBOOK-
TOERTOCHTEN**

- **UITNODIGENDE REISVERSLAGEN**
VAN ARDENNEN TOT ZUID-AMERIKA
- **PRAKTISCHE TIPS**
VEILIG MOTORRIJDEN IN DE BERGEN
- **VIA MEDITERRA**
RONDJE MIDDELLANDSE ZEE PER MOTOR

**MET GRATIS DOWNLOAD VAN
66 UNIEKE MOTORTOCHTEN!**

VAMOS ARRIBA

Hop, we gaan er tegenaan, bergop welteverstaan! Zo zou je de kop boven deze Pyreneeën-hitparade vrijelijk kunnen vertalen. Volg ons daarom de hoge bergen in, die zich spreiden over de vierhonderd kilometer tussen de Atlantische Oceaan en de Middellandse Zee en tussen Frankrijk en Spanje. Als een eilandje ligt midden tussen de hoge toppen het dwergstaatje Andorra verscholen.

| Tekst en foto's Dirk Schäfer |

Ongeveer tweehonderd spitsen reiken over de drieduizend meter en het bergmassief is zowel aan Franse als aan Spaanse kant met zijn onaangetaste karakter en weinig verkeer een echt alternatief voor de Alpen. We beginnen onze tour in Prades, een dorpje aan de zuidwestkant van de Pyreneeën op 111 kilometer van Narbonne, eindstation van de autotrein. Naast deze top tien liggen overigens nog veel meer passen te wachten op hongerige motorrijders om tijdens een vakantietripje bedwongen te worden.

De routes aan Spaanse zijde zijn wat uitgebreider, terwijl de Franse kant wat bochtiger en avontuurlijker is.

De Col du Pourtalet is rijtechnisch en landschappelijk gezien werkelijk geniaal. Voor informatie over eventuele winterafsluitingen, zie www.tourisme.fr.

COL DU POURTALET

Lengte: 56 kilometer • **Hoogte:** 1.794 meter • **Openingstijden:** Info tel. +33 (0)05-5905 3141 • **Maximaal stijgingspercentage:** 8% • **Bijzonderheden:** zwaargewicht onder de Pyreneeënpassen

1^E PLAATS
39 van 50 punten

Ook al is hij niet de hoogste, méér afwisseling in de Pyreneeën vind je niet. Een eerste korte etappe met smalle kronkels, dan wat snellere bochten gevolgd door wilde rotspassages en verfrissende hoogdalen. De Col du Pourtalet verrast je na elke bocht weer en het uitzicht op de top is onbeschrijfelijk. Tot de hoogtepunten - niet alleen de Col du Pourtalet zelf, maar eigenlijk het totale Pyreneeënplaatje - behoren onder andere de Dents du Midi, een markante rotspartij die in het omringende berglandschap ten noorden van de pashoogte zijn toppen de lucht insteekt. Wie daar ten volste van wil genieten moet de afdaling richting Spaanse kant volgen. Op de stuwdam van de Embalse de Lanuza

krijg je bovendien een grandioos panorama voorgeschoteld. De A136 zorgt daarna voor een waardige finale met een afdaling richting Biescas. Wat wil je nog meer? **Onze tip:** maak een stop aan de Franse kant van de top. Er ligt niet alleen minder rommel, ook het uitzicht is er beter.

MOTOPLUS PASSENRAPPORT

Rijpret	9
Langzame bochten	3
Snelle bochten	9
Landschap	9
Pashoogte	9

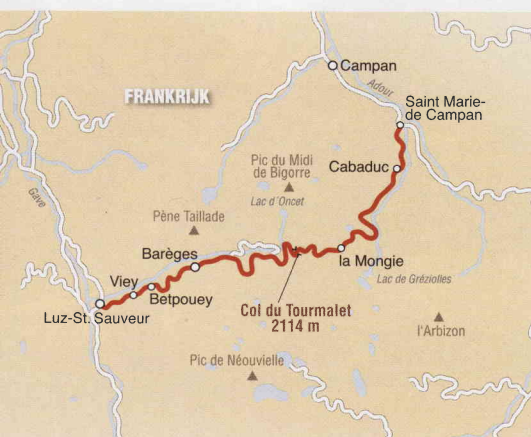
COL DU TOURMALET

Lengte: 35 kilometer • **Hoogte:** 2.115 meter • **Openingstijden:** mei tot november
Maximaal stijgingspercentage: 10% • **Bijzonderheden:** Tour de France klassieker

2^E PLAATS
38 van 50 punten

Onze tip: het Tour de France interieur van de bar op het hoogste punt is een bezoek en blik op de menukaart meer dan waard.

In de Tour de France scheidt hij het kaf van het koren: de Col du Tourmalet. En ook bij het doorkruisen van de Pyreneeën per motorfiets biedt hij datgene wat je van een fatsoenlijke bergpas mag verwachten: hoogte, een fascinerend landschap en ongebreideld avontuur. Precies die zaken die je blij maken dat je weer een goede pas hebt weten te bedwingen. Komend vanuit het oosten begint het allemaal nog redelijk gezagig, pas na het passeren van de betonnen galerij, die je behoedt voor vallend gesteente, laat de Tourmalet zijn uitdagende kant zien. Het straatoppervlak wordt ruwer en de weg moet zich schikken naar de grillen van een furieus hooggebergte. Vlak na het Tour de France gedenkteken is een kleine parkeerplaats; jiffy uit, diep

inademen en rustig naar de afgrond lopen. Wat je dan te zien krijgt? Nieuw-Zeeland? Vast niet, maar het ruwe, onherbergzame gebied kan er zomaar voor doorgaan. Te midden van dit prachtige landschap slingert een smalle eenbaansweg waar men totaal vergeten is rechte stukken in te leggen.

MOTOPLUS PASSENRAPPORT

Rijpret	7
Langzame bochten	4
Snelle bochten	7
Landschap	10
Pashoogte	10

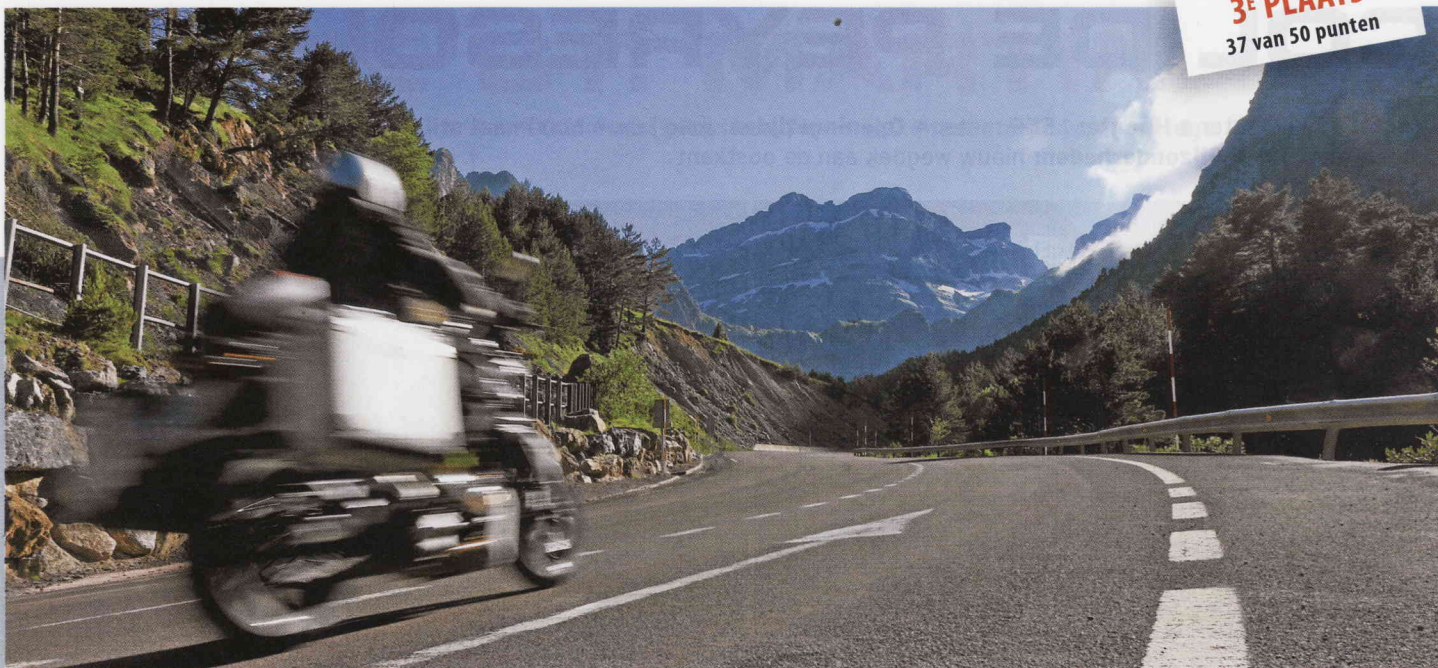

Qua verkeer een heerlijk rustige pas. Het beste uitzicht op de noordelijke Pyreneeën krijg je achter de oude grenspost.

COL DE **SOMP**ORT

Lengte: 62 kilometer • **Hoogte:** 1.632 meter • **Openingstijden:** hele jaar • **Maximaal stijgingspercentage:** 9,5%
Bijzonderheden: één van de oudste Pyreneeënpassen

3^E PLAATS
37 van 50 punten

Veel passen in de Pyreneeën verbinden Frankrijk met Spanje; de Somport, met recht een klassieker op de menukaart, is er één van, wat allerm minst betekent dat hij saai is. Integendeel, met name het Iberische gedeelte verkeert in absolute topconditie en is daardoor net zo uitdagend voor snelle supersports als toer- of allroad-machines. Het stijgende gedeelte maakt het je makkelijk met afwisselend drie rijstroken voor het inhalen, maar over het algemeen is er maar weinig verkeer omdat in 2003 een acht kilometer lange tunnel onder de Somport door werd geopend. Tot kort voor de top kun je flink tempo blijven maken en daarom moet je oppassen niet aan het café voor de

grens voorbij te racen. Na het passeren van de grens verdwijnt de weg een bosrijk gebied in, richting Oloran-Ste. Marie. **Onze tip:** Het verlaten treinstation van Canfranc-Estacion is een fotostop waard.

MOTOPLUS PASSENRAPPORT

Rijpret	9
Langzame bochten	3
Snelle bochten	10
Landschap	8
Pashoogte	7

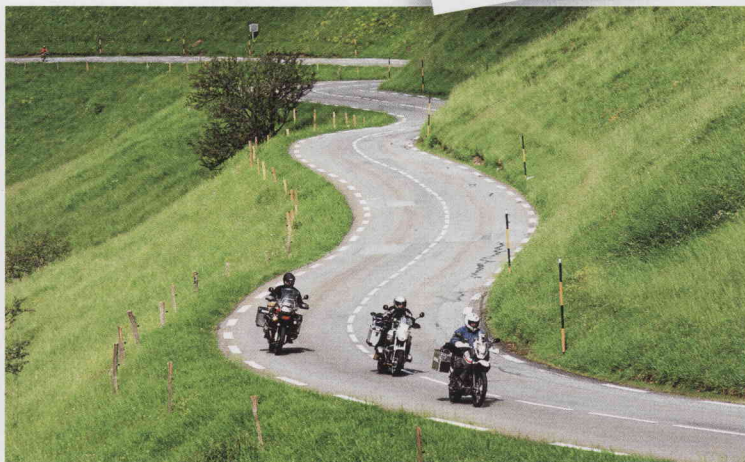

COL DE PEYRESOURDE

Lengte: 33 kilometer • **Hoogte:** 1.569 meter • **Openingstijden:** hele jaar • **Maximaal stijgingspercentage:** 9% • **Bijzonderheden:** nieuw wegdek aan de oostkant

4^E PLAATS
36 van 50 punten

Een bergpas voor de echte, stille genietters met lekkere, snelle passages.

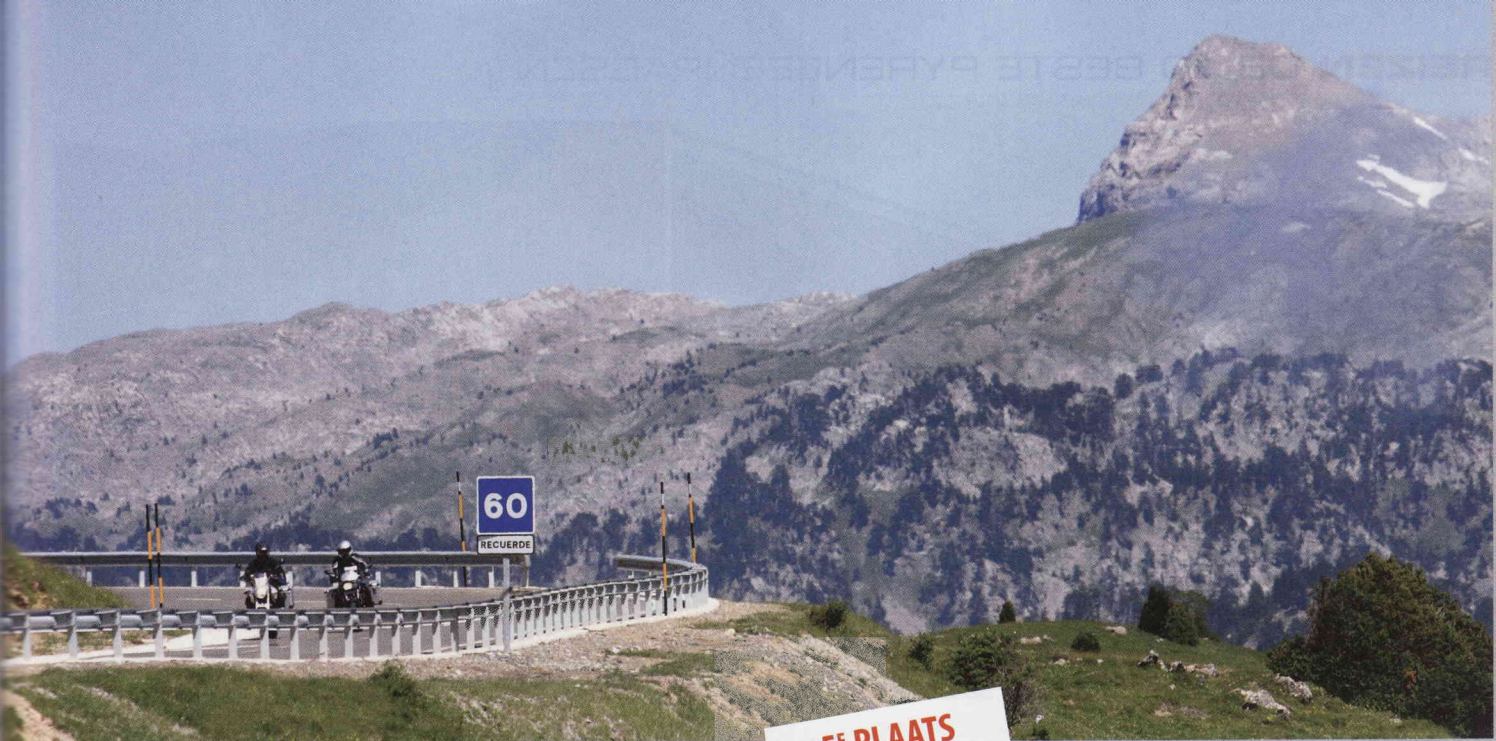

Hij is niet ontzettend hoog en ook niet lakenstrak geplaveid. Desondanks is de Peyresourde noch uit de Tour de France, noch uit deze illustere Top 10 weg te denken. De Peyresourde heeft namelijk een heel ander karakter en richt zich op pure genietters. Zodra het verkeer in de oostelijke uitvalsbasis Bagnères de Luchon in de spiegel wegebt, slingert de D618 zich veelbelovend door een hoogdal. Hoe hoger je komt, des te uitdagender presenteert zich de pas, waarbij je al van heel diep de laatste bochten richting de top in hun volle glorie kunt aanschouwen. Met onwaarschijnlijk veel plezier leg je vervolgens de laatste hoogtemeters af naar het houten huisje op pashoogte. Bij het

af dalen naar Arrau kun je vervolgens weer rustig op adem komen en genieten van een breed uitwaaiend, frisgroen dal dat van de laatste kilometers een bijna helende gebeurtenis maakt. **Onze tip:** stop bij de Crêperie op de top voor smakelijke pannenkoeken.

MOTOPLUS PASSENRAPPORT

Rijpret	8
Langzame bochten	7
Snelle bochten	6
Landschap	6
Pashoogte	9

5^E PLAATS
35 van 50 punten

COL DE LA PIERRE ST. MARTIN

Lengte: 52 kilometer • **Hoogte:** 1.760 meter • **Openingstijden:** hele jaar • **Maximaal stijgingspercentage:** 11%
• **Bijzonderheden:** waakzaamheid vereist

Oppassen, de Pierre St. Martin transformeert zich plotseling van ontspannen in extreem bochtig.

Deze pas heeft drie eindpunten: met Isaba eentje aan de Spaanse zijde en met Larrau en Arette twee op Frans grondgebied. De meest spannende klim krijg je daarbij vanuit Larrau voor je kiezen. Vanaf de Gave de Larrau is het raadzaam om rustig te beginnen om zo de afslag van de D113 richting St. Engrace niet te missen. Het landschap is bergachtig, vruchtbaar en vooral eenzaam. Het rustige verloop van de weg behoedt je nog voor al te gekke capriolen, maar vanaf de Col des Suscousse verandert het beeld drastisch. Het wordt bosrijk en de weg gooit zich door alsmaar krappere bochten. Op de kruising met de D132 verandert dat beeld opnieuw. De straat wordt breder, het asfalt strakker en met een bijna bevrijdend gevoel vervolg je je weg. Maar opgepast: laat je aandacht niet teveel verslap-

pen want op een onoverzichtelijke bergtop draait de weg plots naar rechts, terwijl een relatief lang recht stuk abrupt wordt afgebroken door een haakse linker die direct steil omhoog gaat. Na de Spaanse grensovergang wordt de route wat vloeiender. **Onze tip:** van Isaba verder naar Port de Larrau (7e plaats) rijden.

MOTOPLUS PASSENRAPPORT

Rijpret	8
Langzame bochten	8
Snelle bochten	8
Landschap	8
Pashoogte	3

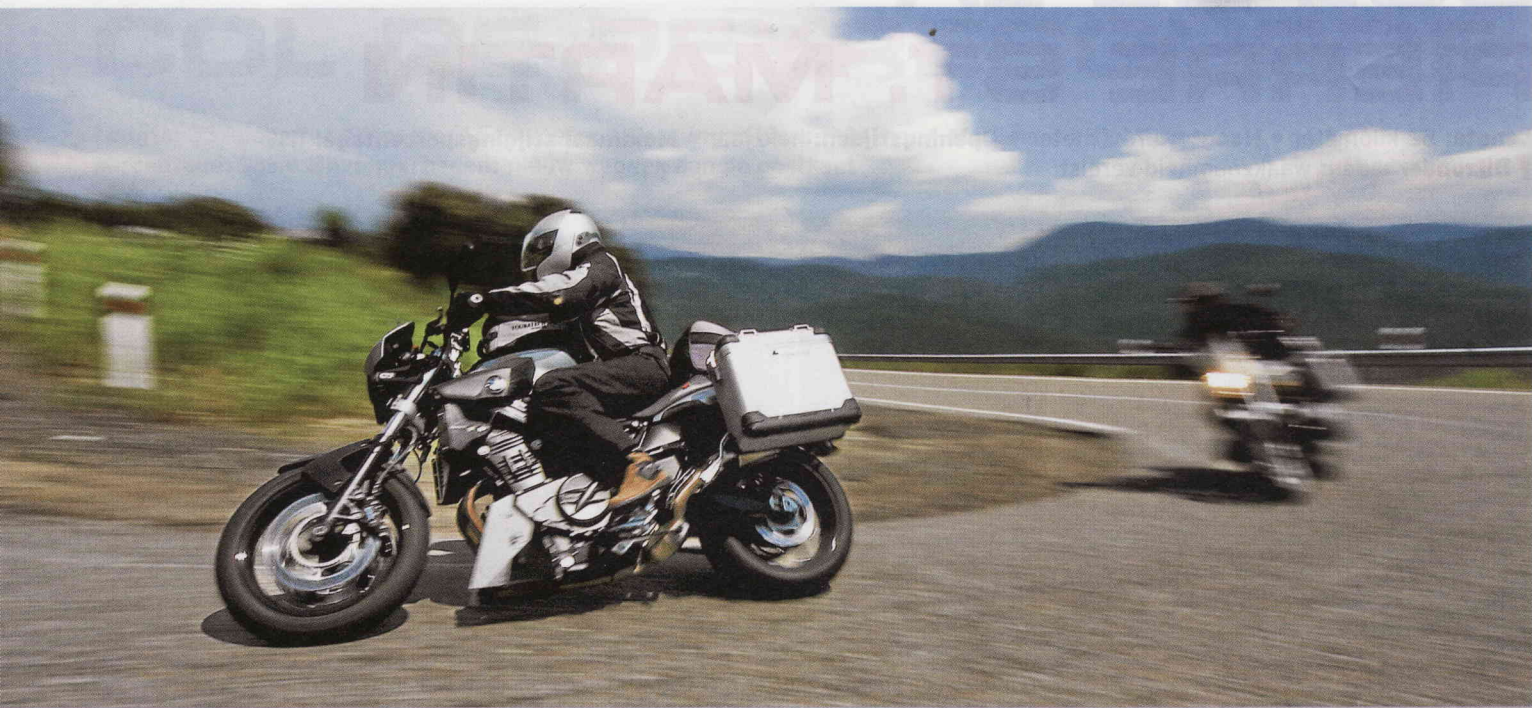

Ook al ziet hij er niet uit als een echte pas, de Cantó is een onvergetelijk bochtenparadijs.

PORT DEL CANTÓ

Lengte: 45 kilometer • **Hoogte:** 1.725 meter • **Openingstijden:** april tot november
 • **Maximaal stijgingspercentage:** 7% • **Bijzonderheden:** als methadon voor bochtenjunkies

6^E PLAATS
33 van 50 punten

Als hij ook nog een wonderschoon uitzicht bood, dan... Maar dat heeft 'ie niet. En ook het passeren van de top zal een hoop mensen ontgaan. Waarom staat deze niks nut van een pas dan op plaats zes in de Pyreneeënhitlist? Omdat hij je een werkelijk onvergelijkbare lekker menu aan uiteenlopende bochten voorschotelt. En dan maakt het niet uit of je hem van het westelijke Sort of het oostelijke Adrall benadert. Beide beginnen namelijk met een overheerlijke bochtenspaghetti waarbij sommige slingers zich bijna 180° een weg terug banen. En toch is dit pas de opmaat voor meer dan veertig kilometer van het beste rijplezier op werkelijk subliem asphalt. Veel snelle bochten, grip tot je er bij neervalt

en nauwelijks dorpen op de route, domweg geniaal! Zelfs de meest terughoudende rijder loopt het gevaar zijn voetsteunen over het asphalt te laten schrapen. **Onze tip:** op de Noguere Pallaresa in Sort een rafting-tour maken.

MOTOPLUS PASSENRAPPORT

Rijpret	10
Langzame bochten	9
Snelle bochten	9
Landschap	4
Pashoogte	1

7^E PLAATS
32 van 50 punten

PORT DE LARRAU

Lengte: 38 kilometer • **Hoogte:** 1.573 meter • **Openingstijden:** april tot november • **Maximaal stijgingspercentage:** 16%
• **Bijzonderheden:** het hoogste punt bevindt zich in een tunnel

De Port de Larrau is een pas met twee gezichten: aan Spaanse kant kronkelt hij onbezorgd de hoogte in, om in Isaba weer rustig te gaan zigzaggen door schaduwrijke bossen. Als na de afslag van de NA-2011 de bomen het voor gezien houden, zorgt het uitzicht over de vele Pyreneeëntoppen weer voor een uitstekend humeur. Na een eenzame bocht net onder de pashoogte buigt het asfalt richting bergkam om direct uit het zicht te verdwijnen, de top van de Port de Larrau ligt namelijk in een tunnel. Aan het eind daarvan draait de weg strak naar links en, je raadt het al, is het gedaan met het onbekommerde rijden. Wanneer de grens met Frankrijk bereikt is, wordt de weg hobbelig en ruw. Daarvoor in ruil gooit het landschap

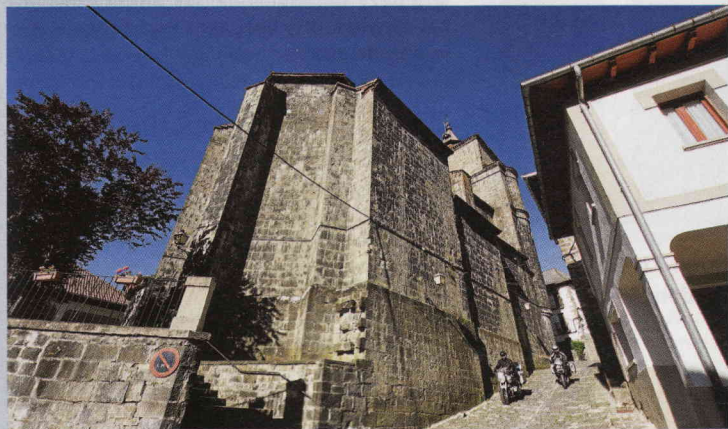
echter nog wel wat kolen op het vuur en word je met de Col de Erroyemendi getraakteerd op een tweede pas op dit traject. Met een verval van soms een dikke 16 procent vraagt deze het uiterste van je remmen. **Onze tip:** stop voor een pauze in Laugibar.

MOTOPLUS PASSENRAPPORT

Rijpret	8
Langzame bochten	5
Snelle bochten	7
Landschap	8
Pashoogte	4

Afwisseling gegarandeerd: tunnel op de top, mooie bochten en oude dorpen.

PORT D'ENVALIRA

Lengte: 56 kilometer • **Hoogte:** 2.408 meter • **Openings-tijden:** mei tot oktober • **Maximaal stijgingspercentage:** 9,0% • **Bijzonderheden:** de hoogste Pyreneeënpas

De Envalira is ruim genoeg voor perfecte lijnen. De grootste lol heb je in de vroege ochtend, wanneer de toeristen in Andorra nog slapen.

De route over de Port d'Envalira is helaas niet altijd even leuk, deze vormt namelijk ook de toegangspoort tot het belasting- en inkoopparadijsje Andorra waardoor het er vaak erg druk is. De oplossing: 's morgens heel vroeg vertrekken, want dan is rust gegarandeerd. Van Ax-Les-Thermès strekt zich richting het zuiden een dal met een relatief bescheiden stijgingspercentage, waarbij de frisse ochtendlucht je effectief wekt voor het bochtenpretpark dat zich zo aanstonds aandient. Vijf kilometer voor de afslag naar de Col de Puymorens is het dan

zover, op goed asfalt worden de flanken van de banden in zes slingers opgewarmd voor hetgeen komen gaat. Achter de grensovergang met Andorra doorkruis je de Pas de la Casa, daarna is het vrij baan! Bijkomend voordeel is dat de weg grotendeels driebaans is, waardoor je lekker snelle lijnen kunt rijden. Ook na het passeren van de top blijft het karakter van de pas heerlijk overzichtelijk. **Onze tip:** moedige rijders kunnen het vervelende Andorra La Vella ontwijken door om te rijden via de aan Spaanse zijde gelegen Col de la Botella.

MOTOPLUS PASSENRAPPORT

Rijpret	7
Langzame bochten	6
Snelle bochten	7
Landschap	7
Pashoogte	5

PUERTO DE COTEFABLO

Lengte: 42 kilometer • **Hoogte:** 1.423 meter • **Openingstijden:** april tot november • **Maximaal stijgingspercentage:** 8,5% • **Bijzonderheden:** doorlopend bochtig met doorgaans uitstekend asfalt

Nóg eentje met het hoogste punt in een tunnel. Verder daarentegen bochten zonder einde, bijna als de Port de Cantó, maar wel smaller en wat langzamer. Achter het stuur

is het hard werken: koppelen, schakelen, gas geven, remmen, en dat aan één stuk door. De kwaliteit van het asfalt varieert, maar de grip is verrassend goed. Opgepast: na veel tunnel-

Wie deze bochtenrijke pas ambitieus tot zich neemt, bespaart een bezoekje aan de sportschool.

MOTOPLUS PASSENRAPPORT

Rijpret	8
Langzame bochten	9
Snelle bochten	6
Landschap	4
Pashoogte	2

uitgangen volgt direct een bocht die zich vooral met felle zon maar moeilijk laat lezen. **Onze tip:** pak de afslag naar Torla en bezoek het nationale park Ordesa.

Fun voor gevorderden: een ruwe, onoverzichtelijke pas met weinig verkeer, een klein café en vooral veel flair.

10^E PLAATS
27 van 50 punten

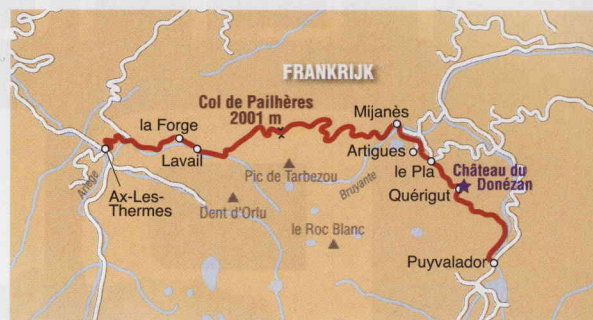
COL DE PAILHERES

Oh la la, 'slechts' nummer tien op de lijst, maar de Col de Pailheres overtreft daarmee qua schoonheid en rijplezier nog altijd legio andere passen in het gebied. In Usson-les-Bains valt het startschot voor een paar fijne wegen die zich via kleine tussenliggende rechte stukken een weg omhoog wentelen.

Tot een massieve rotswand zich aandient en de toch al niet al te brede straat tot een nog smaller karakter dwingt. Niet veel later volgt een haarspeldsectie die velen in de eerste versnelling zullen moeten nemen.

Onze tip: op het westelijke deel kort voor de pashoogte proviand kopen.

Lengte: 31 kilometer • **Hoogte:** 2.001 meter
• **Openingstijden:** mei tot oktober • **Maximaal stijgingspercentage:** 12% • **Bijzonderheden:** weinig infrastructuur en charme

MOTOPLUS PASSENRAPPORT

Rijpret	6
Langzame bochten	6
Snelle bochten	5
Landschap	6
Pashoogte	4

INFO

We hebben geprobeerd de route zo te maken dat deze in een rondje te rijden is. Vanaf Utrecht is het ongeveer 1.350 kilometer rijden naar de Pyreneeën, waarbij je in Frankrijk op de snelwegen tol zult moeten betalen. Er is echter een manier om dit te omzeilen: gedurende het seizoen vertrekt er iedere woensdag een auto-slaaptrein vanuit het Duitse Düsseldorf naar Narbonne, die op donderdag weer retour gaat. Een makkelijk en uitgeslapen alternatief, maar niet bijster goedkoop. Een retourtje in juni kost bijvoorbeeld zo'n € 613,-. Het scheelt je daarentegen wel twee overnachtingen, tot en ongeveer 225 euro aan benzine.

Voor zowel de Spaanse als de Franse zijde van de Pyreneeën geldt dat kleine C-wegen veel eisen van je vering en dat voorzichtigheid geboden is bij het passeren van tegenverkeer. Een kleine opmerking nog tenslotte: de Col d'Aubisque behoort naast de Pourtalet en Tourmalet tot de highlights van deze regio. Tijdens onze reis was de pas echter in zo'n dikke mist gehuld dat we er geen oordeel over konden geven.

DE BEOORDELING: Om het karakter en de totale belevenis van de afzonderlijke passen op verschillende aspecten te beoordelen zonder het al te gecompliceerd te maken, hebben we punten gegeven (variërend van 1 tot 10) voor de volgende onderdelen:

algemeen rijplezier, belevenisfactor van langzame en snelle bochten (kan sterk verschillen), landschappelijke schoonheid en de uitstraling op de pashoogte, waar je meestal toch even stopt omdat je gevoelsmatig de geografische finish hebt gehaald. Ondanks dat we geprobeerd hebben met alle facetten rekening te houden, blijft het natuurlijk altijd een subjectieve indruk. Deze top tien vormt een mooie handreiking voor een toer door de Pyreneeën, maar schroom niet om van deze routes af te wijken om zelf het een en ander te onderzoeken.

BESTE REISTIJD: Laat in het voorjaar, 's zomers en in de vroege herfst zijn de meeste passen geopend. De aangegeven openingstijden van sommige passen kunnen echter afhankelijk van het weer per jaar variëren. Neem voor de meest actuele situatie daarom vooraf even contact op met de lokale VVV's (zie Contact).

Ander punt van aandacht is dat tijdens de Spaanse en Franse vakantietijd sommige trekpleisters overladen zijn met toeristen, onder andere Andorra en de passenklasiekers van de Tour de France (wielrenners!). Bovendien kan gedurende de zomermaanden de temperatuur oplopen tot 40°C, vooral in het Spaanse laagland.

KAARTMATERIAAL: De Michelin-kaarten 573 en 574 voor Noord-Spanje dekken ook het Franse deel van de Pyreneeën af, op een schaal van 1 op 400.000 en voor € 7,95 om precies te zijn. Niet gedetailleerd genoeg? Dan bieden de € 8,50 kostende Michelin-

kaarten 524, 525 en 526 voor het Franse deel van de Pyreneeën uitkomst. Nóg makkelijker: de beschreven routes kun je makkelijk en gratis downloaden van onze website (www.motoplus.nl) voor onder meer TomTom- en Garmin-navigatiesystemen.

CONTACT: Voor informatie over openingstijden, accommodaties en de Pyreneeën in het algemeen:
www.tourisme-midi-pyrenees.nl
www.pyreneesguide.com
www.iberianature.com
www.lespyrenees.net

Reisduur: 16 dagen
Gereden afstand: 1.400 kilometer

Eerder gepubliceerde artikelen zijn voor MotoPlus-abonnees gratis in te zien via de digimagazines op onze website www.motoplus.nl